

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 3 kwietnia 2026 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Komisja Europejska; Regulamin wewnętrzny Komisji Europejskiej – Wersja skonsolidowana Traktatu o Unii Europejskiej – Tytuł III – Postanowienia o instytucjach – artykuły 17 oraz 18 (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 26–27); Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – Część szósta – Postanowienia instytucjonalne i finansowe – Tytuł I – Postanowienia instytucjonalne – Rozdział 1 – Instytucje – Sekcja 4 – Komisja – Artykuły 244, 245, 246, 247, 248, 249 oraz 250 (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 155–157); Decyzja Rady Europejskiej 2013/272/UE z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie liczby członków Komisji Europejskiej (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 98); Regulamin Komisji (C(2000) 3614) (Dz.U. L 308 z 8.12.2000, s. 26–34); Decyzja Komisji (UE) 2024/3080 z dnia 4 grudnia 2024 r. ustanawiająca regulamin wewnętrzny Komisji i zmieniająca decyzję C(2000) 3614

Główne dokumenty

Wersja skonsolidowana Traktatu o Unii Europejskiej – Tytuł III – Postanowienia o instytucjach – artykuły 17 oraz 18 (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 26–27).

Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – Część szósta – Postanowienia instytucjonalne i finansowe – Tytuł I – Postanowienia instytucjonalne – Rozdział 1 – Instytucje – Sekcja 4 – Komisja – Artykuły 244, 245, 246, 247, 248, 249 oraz 250 (Dz.U. C 202 z 7.6.2016, s. 155–157).

W niniejszych artykułach określono rolę, skład, uprawnienia, funkcjonowanie oraz sposób mianowania członków Komisji Europejskiej, czyli organu władzy wykonawczej Unii Europejskiej.

Rola

1. Przedstawia propozycje nowych przepisów – Komisja jest jedyną instytucją Unii Europejskiej, która składa formalne wnioski legislacyjne do przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę.
2. Rozporządza działaniami podejmowanymi w ramach polityki UE i alokuje fundusze unijne – Komisja wraz z Radą i Parlamentem ustala priorytety w zakresie wydatków oraz opracowuje i wykonuje roczny budżet.
3. Egzekwuje przepisy prawa Unii Europejskiej – wraz z Trybunałem Sprawiedliwości UE Komisja czuwa nad prawidłowym stosowaniem prawa UE we wszystkich państwach członkowskich.
4. Reprezentuje Unię Europejską na arenie międzynarodowej – wypowiada się w imieniu wszystkich krajów UE w organach międzynarodowych (takich jak Światowa Organizacja Handlu – WTO).

Skład

Przewództwo polityczne Komisji stanowi zespół 27 komisarzy. Kolegium komisarzy składa się z przedstawicieli państw członkowskich, po jednym z każdego kraju, w tym z:

- przewodniczącego,
- 7 wiceprzewodniczących, w tym 3 wiceprzewodniczących wykonawczych oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i wiceprzewodniczącego Komisji;

- o 19 komisarzy odpowiedzialnych za poszczególne resorty.

Praca Komisji jest wykonywana z podziałem na departamenty nazywane dyrekcjami generalnymi (DG), z których każda jest odpowiedzialna za określony obszar polityki.

Przewodniczący

Rada Europejska przedstawia kandydata na przewodniczącego, uwzględniając wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego. Aby zostać wybranym, kandydat musi uzyskać większość głosów członków Parlamentu Europejskiego. Zadaniem przewodniczącego jest:

- o określanie kierunków polityki kolegium komisarzy;
- o decydowanie o wewnętrznej organizacji Komisji i wyznaczanie poszczególnym komisarzom zadań z różnych obszarów polityki – podział zadań może zostać zmieniony w czasie trwania mandatu;
- o mianowanie wiceprzewodniczących spośród członków Komisji, z wyjątkiem Wysokiego Przedstawiciela i wiceprzewodniczącego Komisji.

Ponadto przewodniczący może, bez uprzedniego zatwierdzenia przez kolegium, odwołać danego komisarza ze stanowiska.

Nominacja

W porozumieniu z wybranym przewodniczącym Rada przyjmuje listę osób, które zamierza mianować członkami Komisji, z wyjątkiem Wysokiego Przedstawiciela/Wiceprzewodniczącego. Nominacji na WP dokonuje Rada Europejska w porozumieniu z przewodniczącym Komisji. Podstawą wyboru członków Komisji są ich ogólne kwalifikacje i niezależność. Skład kolegium jest zatwierdzany w trybie głosowania parlamentarnego.

Tabela zbiorcza

Traktat o Unii Europejskiej	17, 18	Mianowanie i uprawnienia Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa
Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	244, 245, 246, 247, 248, 249, 250	Funkcjonowanie Komisji

Artykuł 249 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznaje Komisji Europejskiej prawo przyjęcia regulaminu wewnętrznego. Decyzja (UE) 2024/3080 zmienia regulamin wewnętrzny, który reguluje (wewnętrzne) funkcjonowanie Komisji Europejskiej.

Struktura

Kolegialność – Komisja musi działać jako kolegium, w skład którego wchodzi przewodniczący i pozostali komisarze, w tym wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, z których każdy ma określone zadania.

Priorytety, program prac i budżet – Komisja musi ustalić priorytety zgodnie z wytycznymi politycznymi określonymi przez przewodniczącego, odzwierciedlonymi w jej programie prac i projekcie budżetu ogólnego Unii Europejskiej, który przyjmuje co roku.

Procedury decyzyjne

Procedura ustna. Komisja podejmuje decyzje, głównie o dużym znaczeniu politycznym lub gospodarczym, na posiedzeniach zwyczajnych lub nadzwyczajnych.

Procedura pisemna. Decyzje są podejmowane na piśmie w określonym terminie.

Procedura upoważnienia. Komisja upoważnia jednego lub kilku komisarzy do przyjmowania w jej imieniu środków zarządzania lub środków administracyjnych.

Procedura delegacji. Komisja przekazuje dyrektorom generalnym lub szefom wydziałów uprawnienia do przyjmowania w jej imieniu środków zarządzania lub środków administracyjnych.

Służby i współpraca między służbami

W skład struktury organizacyjnej Komisji wchodzi szereg dyrekcji generalnych (DG) i innych służb Komisji. Stanowią one jednolitą służbę administracyjną i ponoszą wspólną odpowiedzialność za spójność wszystkich polityk. Pracownicy przestrzegają najwyższych standardów zawodowych i etycznych oraz działają zgodnie z regulaminem pracowniczym i kodeksem dobrego postępowania administracyjnego.

Zadania sekretarza generalnego – wspieranie przewodniczącego, w tym zapewnianie zgodności priorytetów Komisji z wytycznymi politycznymi.

Zadania dyrektorów generalnych, szefów służb i służby prawnej. Zgodnie z zasadą kolegalności podczas przygotowywania projektu aktu prawnego odbywają się konsultacje między dyrekcjami generalnymi a Sekretariatem Generalnym, Służbą Prawną i innymi służbami.

Przejrzystość, ochrona i bezpieczeństwo danych

- Publiczna dostępność wniosków ustawodawczych i powiązanych dokumentów.
- Przejrzystość relacji z przedstawicielami grup interesu zgodnie z zasadami i wytycznymi rejestru jawności informacji o interesach.
- Szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów (załącznik).
- Ogólny obowiązek zachowania poufności rozmów, informacji i dokumentów.

Następujące załączniki do Regulaminu pozostają tymczasowo w mocy:

- załącznik ustanawiający ogólny system wczesnego ostrzegania ARGUS; oraz
- załącznik dotyczący stosowania postanowień konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty.

Więcej informacji:

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_17/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/teu_2016/art_18/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_244/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_245/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_246/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_247/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_248/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_249/oj/pol
https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/art_250/oj/pol
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/272/oj/pol>
https://eur-lex.europa.eu/eli/proc_rules/2000/3614/oj/pol
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj/pol>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Aktualizacje homologacji typu całego pojazdu – drugi pakiet Euro 7 oraz wykazu alternatywnych regulaminów ONZ

Konsultacje publiczne przepisów prawa gospodarczego w UE (pojazdy silnikowe) – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 z dnia 30

maja 2018 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów – projekt rozporządzenia delegowanego zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 w odniesieniu do wymogów dotyczących efektywności środowiskowej i emisji w odniesieniu do trwałości akumulatora pojazdu, emisji cząstek stałych z hamulców, mocy układu pojazdu elektrycznego, zasięgu pojazdu elektrycznego w niskiej temperaturze w przypadku pojazdów produkowanych w nieograniczonych seriach i pojazdów specjalnego przeznaczenia, a także aktualizujące wykaz regulaminów ONZ uznanych za alternatywne w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/858 – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 17 kwietnia 2026 r.

Niniejsze rozporządzenie zmienia załącznik II do rozporządzenia (UE) 2018/858 w celu uwzględnienia najnowszych zmian technicznych i regulacyjnych na szczeblu Unii oraz w Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ).

W tym względzie uzupełnia się listę wymogów mających zastosowanie do homologacji typu UE całego pojazdu w odniesieniu do pojazdów produkowanych w nieograniczonych seriach, określoną w części I załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/858, o następujące elementy:

1. Odniesienie do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2026/xxx w sprawie normy Euro 7 w odniesieniu do pojazdów lekkich oraz wymogów dotyczących trwałości akumulatora w pojazdach, zasięgu pojazdów elektrycznych (EV) w niskich temperaturach i wymogów dotyczących zasilania układu pojazdu elektrycznego (EV) określonych w tym rozporządzeniu.
2. Odniesienie do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2026/yy dotyczącego normy Euro 7 w odniesieniu do pojazdów lekkich i określonych w nim wymogów dotyczących emisji cząstek stałych.

Niniejsze rozporządzenie aktualizuje również tabelę w części II załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/858 zawierającą wykaz regulaminów ONZ i ich odpowiednich wersji uznawanych za równoważne do celów homologacji typu UE.

Zakres tematyczny rozporządzenia Euro 7 i aktów prawnych drugiego etapu jego wdrażania w odniesieniu do pojazdów lekkich uwzględniono w części III załącznika II, aby umożliwić homologację pojazdów specjalnego przeznaczenia spełniających wymogi tych rozporządzeń.

W ramach tej inicjatywy aktualizuje się wymogi dotyczące homologacji typu całego pojazdu w UE (załącznik II do rozporządzenia (UE) 2018/858). Ma to na celu dostosowanie tych wymogów do zmian regulacyjnych rozporządzenia Euro 7 na potrzeby wdrażania, ze szczególnym uwzględnieniem emisji z hamulców i trwałości akumulatora zainstalowanego w pojeździe.

Link: <https://pracodawcy.pl/aktualizacje-homologacji-typu-calego-pojazdu-drugi-pakiet-euro-7-oraz-wykazu-alternatywnych-regulaminow-onz/>

2. Efektywność energetyczna – ramy prawne po 2030 r.

Konsultacje publiczne przepisów prawa dot. energii w UE (efektywność energetyczna) – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej – I i II Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag/Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 16 kwietnia 2026 r.

Ostateczny termin na ponowne przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 12 czerwca 2026 r.

W programie prac Komisji na 2026 r. zapowiedziano utrzymanie Europy na właściwej drodze do osiągnięcia jej celów klimatycznych, a także przedstawiono ramy wspomagające na nadchodzącą dekadę, zapewniające konkurencyjność i zrównoważony rozwój Europy, w tym ustanowienie ram dotyczących odnawialnych źródeł energii. Większe upowszechnienie odnawialnych źródeł energii (OZE) przyczyni się do zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego i niezależności energetycznej, przystępności cenowej energii, konkurencyjności oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w UE o 90 % do 2040 r., w oparciu o wstępnie uzgodnioną przez współprawodawców zmianę Europejskiego prawa o klimacie, będzie wymagało znacznego wzrostu wykorzystania OZE. Będzie to również wymagało skutecznej integracji OZE w sektorze energetycznym oraz zwiększenia opłacalnej elektryfikacji zastosowań końcowych we wszystkich sektorach popytu, aby przynieść korzyści obywatelom, przemysłowi i przedsiębiorstwom, w tym MŚP. Inicjatywa ta jest oparta na Kompasie konkurencyjności i Pakcie dla czystego przemysłu i jest ściśle powiązana z przeglądem rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną, prawem o klimacie na 2040 r., zaktualizowanymi ramami efektywności energetycznej, przyszłym planem działania na rzecz elektryfikacji oraz strategią w zakresie ogrzewania i chłodzenia, a także procesami przeglądu unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz celami krajowymi na okres po 2030 r. w ramach polityki klimatycznej UE.

Poprawa bezpieczeństwa energetycznego i konkurencyjności UE poprzez racjonalny pod względem kosztów i przyspieszony rozwój OZE, któremu towarzyszą środki integracji systemu energetycznego i elektryfikacja zastosowań końcowych, wymaga skoordynowanego podejścia w celu pełnego wykorzystania korzyści skali i współpracy technologicznej w UE oraz zalet wewnętrznego rynku energii. Ponadto osiągnięcie neutralności klimatycznej jest z natury wyzwaniem transgranicznym, którego nie można rozwiązać wyłącznie za pomocą działań krajowych. Działania UE pozwalają uniknąć fragmentarycznego podejścia przez zajęcie się transformacją systemu energetycznego w sposób skoordynowany, zapewniający redukcję emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń, chroniący różnorodność biologiczną i wykorzystujący korzyści płynące z rynku wewnętrznego, a tym samym dający inwestorom pewność w ogólnounijnych ramach regulacyjnych.

Inicjatywa ta ma zapewnić, aby efektywność energetyczna przyczyniała się do realizacji unijnego celu klimatycznego, polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych o 90 % do 2040 r., w sposób racjonalny pod względem kosztów, zwiększając konkurencyjność UE dzięki przystępnej cenowo i czystej energii dla wszystkich użytkowników. Istniejące przepisy odnoszą się do unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r., w związku z czym konieczne jest opracowanie ram dotyczących efektywności energetycznej na okres po 2030 r.

Celem niniejszych konsultacji jest zebranie od zainteresowanych stron dogłębnych i wysokiej jakości dowodów, informacji, danych oraz informacji zwrotnych na temat funkcjonowania dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, a także tego, jak powinny wyglądać ramy efektywności energetycznej na nadchodzącą dekadę. Konsultacje mają również na celu ustalenie, czy do osiągnięcia celów na 2040 r., a także do realizacji dalszych założeń, konieczne jest podjęcie dodatkowych działań na poziomie UE.

Link: <https://pracodawcy.pl/efektywnosc-energetyczna-ramy-prawne-po-2030-r/>

3. Energia odnawialna – ramy prawne po 2030 r.

Konsultacje publiczne przepisów prawa energetycznego w UE (OZE) – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, Rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) w kontekście Planu działania na rzecz elektryfikacji oraz strategią w zakresie ogrzewania i chłodzenia – I i II Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag/Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 16 kwietnia 2026 r. Ostateczny termin na ponowne przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 12 czerwca 2026 r.

W programie prac Komisji na 2026 r. zapowiedziano utrzymanie Europy na właściwej drodze do osiągnięcia jej celów klimatycznych, a także przedstawiono ramy wspomagające na nadchodzącą dekadę, zapewniające konkurencyjność i zrównoważony rozwój Europy, w tym ustanowienie ram dotyczących odnawialnych źródeł energii. Większe upowszechnienie odnawialnych źródeł energii (OZE) przyczyni się do zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego i niezależności energetycznej, przystępności cenowej energii, konkurencyjności oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w UE o 90 % do 2040 r., w oparciu o wstępnie uzgodnioną przez współprawodawców zmianę Europejskiego prawa o klimacie, będzie wymagało znacznego wzrostu wykorzystania OZE. Będzie to również wymagało skutecznej integracji OZE w sektorze energetycznym oraz zwiększenia opłacalnej elektryfikacji zastosowań końcowych we wszystkich sektorach popytu, aby przynieść korzyści obywatelom, przemysłowi i przedsiębiorstwom, w tym MŚP. Inicjatywa ta jest oparta na Kompasie konkurencyjności i Pakcie dla czystego przemysłu i jest ściśle powiązana z przeglądem rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną, prawem o klimacie na 2040 r., zaktualizowanymi ramami efektywności energetycznej, przyszłym planem działania na rzecz elektryfikacji oraz strategią w zakresie ogrzewania i chłodzenia, a także procesami przeglądu unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz celami krajowymi na okres po 2030 r. w ramach polityki klimatycznej UE.

Nadrzędnymi celami powinno być zwiększenie konkurencyjności i odporności UE przez zapewnienie niezawodnej, rodzimej, przystępnej cenowo i niskoemisyjnej energii dla europejskich obywateli, przemysłu i przedsiębiorstw (w tym MŚP) oraz dopilnowanie, aby OZE przyczyniały się do osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych o 90 % w sposób racjonalny pod względem kosztów i zrównoważony środowiskowo. W tym kontekście celami strategicznymi zaktualizowanych ram będą: przyspieszenie inwestycji w OZE w sposób racjonalny pod względem kosztów; wzmocnienie ram umożliwiających włączenie OZE do sektora energii elektrycznej; poprawa integracji systemu energetycznego i ułatwienie elektryfikacji we wszystkich sektorach popytu; zachęcanie do upowszechniania paliw i technologii odnawialnych, które nie są jeszcze konkurencyjne pod względem kosztów, przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności gospodarczej, oraz stymulowanie innowacji; poprawa ram dotyczących bioenergii; zapewnienie przewidywalności i pewności ścieżki transformacji energetycznej oraz usprawnienie ogólnych ram, a także procedur regulacyjnych i administracyjnych.

Należy również ocenić potencjał usprawnienia przepisów i środków w różnych obszarach docelowych. Ramy te powinny uwzględniać zmniejszenie pochłaniania dwutlenku węgla w UE, jak wynika ze sprawozdania z postępów działań UE w dziedzinie klimatu za 2025 r., oraz stosować warianty zapewnienia bardziej efektywnego i ukierunkowanego wykorzystania zrównoważonej biomasy na cele energetyczne.

Warianty strategiczne obejmują: przesunięcie punktu ciężkości na wsparcie, monitorowanie i wytyczne na szczeblu UE; rozróżnienie między dojrzałymi technologiami, które są już konkurencyjne pod względem kosztów, a powstającymi technologiami i paliwami wymagającymi bardziej ukierunkowanych zachęt regulacyjnych; usprawnienie i udoskonalenie obecnych ram, środków państw członkowskich i obowiązków podmiotów gospodarczych.

Inicjatywa ta ma zapewnić, aby energia ze źródeł odnawialnych przyczyniała się do realizacji unijnego celu klimatycznego, polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych o 90 % do

2040 r., w sposób racjonalny pod względem kosztów, zwiększając konkurencyjność i niezależność energetyczną UE dzięki niezawodnej, konkurencyjnej cenowo i niskoemisyjnej energii dla wszystkich użytkowników. Istniejące przepisy odnoszą się do unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r., w związku z czym konieczne jest opracowanie ram dotyczących energii odnawialnej na okres po 2030 r.

Link: <https://pracodawcy.pl/energia-odnawialna-ramy-prawne-po-2030-r/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Traktat z Lizbony / The Treaty of Lisbon

Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz.U. C 306 z 17.12.2007, s. 1–271)

Traktat z Lizbony jest w dużej mierze zainspirowany Traktatem ustanawiającym Konstytucję dla Europy. Konstytucja miała zastąpić traktaty założycielskie UE jednym aktem prawnym. Podpisano ją w Rzymie w dniu 29 października 2004 r. Przed wejściem w życie miała być jeszcze ratyfikowana przez wszystkie państwa UE (wówczas w jej skład wchodziło 27 krajów). Ratyfikowało ją 17 państw. Odrzucono ją jednak w referendum krajowych przeprowadzonych w 2005 r. we Francji i Holandii.

Z kolei Traktat z Lizbony zmienia te traktaty, dokładnie tak samo, jak miało to miejsce w przypadku traktatów z Amsterdamu i Nicei. Na jego mocy wprowadzono większość reform instytucjonalnych i politycznych przewidzianych w traktacie konstytucyjnym.

Traktat został podpisany w dniu 13 grudnia 2007 r., natomiast w życie wszedł w dniu 1 grudnia 2009 r.

Jakie są cele traktatu?

Reformuje on tryb funkcjonowania instytucji UE oraz mechanizmy podejmowania decyzji, tak aby dostosować je do sytuacji, w której kolejne rozszerzenia zwiększyły liczbę państw UE do 28. Poddaje on także reformie wewnętrzne i zewnętrzne polityki UE, a także zapewnia większą demokratyzację mechanizmów podejmowania decyzji w UE poprzez przyznanie Parlamentowi Europejskiemu szerszych kompetencji ustawodawczych.

Kluczowe zagadnienia

Zmiany instytucjonalne

Parlament Europejski

- składa się teraz z przedstawicieli obywateli UE, a nie – jak miało to miejsce wcześniej – przedstawicieli narodów państw UE, co przekłada się na silniejszy związek demokratyczny między posłami do Parlamentu Europejskiego a wyborcami;
- dysponuje rozszerzonymi kompetencjami ustawodawczymi dzięki wykorzystaniu zwykłej procedury ustawodawczej. Traktat z Lizbony rozszerza stosowanie tej procedury na 40 nowych obszarów polityki, co oznacza, że całkowita liczba obszarów polityki, w których Parlament i Rada przyjmują akty prawne przy równorzędnych uprawnieniach, wynosi 73;
- wybiera (większością głosów) przewodniczącego Komisji Europejskiej;
- składa się z nie więcej niż 751 posłów.

Rada Europejska

Gromadzi ona szefów państw lub rządów, zapewniając większą ciągłość i spójność działań UE. Jest formalnie uznawana za tę instytucję UE, która wyznacza ogólny kierunek polityki oraz priorytety UE.

Jej przewodniczący jest wybierany przez samą Radę Europejską większością głosów na okres 30 miesięcy (kadencja może zostać jednokrotnie odnowiona). Wcześniej stanowisko to było obsadzane rotacyjnie na okres 6 miesięcy.

Rada

Traktat wprowadza nowe zasady głosowania większością przy przyjmowaniu aktów prawnych. Większość jest osiągnięta, gdy „za” głosuje co najmniej 55% państw UE reprezentujących co najmniej 65% ludności UE. Mniejszość potrzebną do zablokowania wniosku stanowią co najmniej cztery państwa.

Posiedzenia Rady, na których dyskutuje się nad projektami aktów prawnych i je głosuje, są jawne.

Komisja Europejska

Przewodniczący Komisji jest:

- wybierany w oparciu o wyniki wyborów europejskich;
- odpowiedzialny za wybór komisarzy i określanie ich uprawnień; ponadto może on zażądać ustąpienia konkretnego komisarza.

Trybunał Sprawiedliwości UE

Właściwość Trybunału zostaje rozciągnięta na wszystkie dziedziny polityki UE, z wyjątkiem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Europejski Bank Centralny (EBC)

EBC zostaje wymieniony w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), przez co zostaje formalnie uznany za instytucję UE.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Na mocy Traktatu:

- ustanawia się nowe stanowisko Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa. Osoba ta przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych (art. 18 TUE);
- tworzy się Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, której personel stanowią osoby zatrudnione w Komisji i Radzie oraz pracownicy krajowych służb dyplomatycznych;
- wprowadza się klauzulę wzajemnej obrony, zgodnie z którą wszystkie państwa UE są zobowiązane udzielić pomocy innemu państwu UE, które staje się ofiarą agresji zbrojnej.

Pozostałe zmiany

Polityki unijne

Dotychczasowa struktura filarowa zostaje zastąpiona podziałem kompetencji:

- wyłączone: w tych dziedzinach jedynie Unia przyjmuje akty prawne, a państwa UE je wykonują (art. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE));
- dzielone: w tych dziedzinach państwa UE przyjmują akty prawne i wiążące prawnie środki, jeżeli UE rezygnuje z działania (art. 4 TFUE);
- wspierające: dziedziny, w których UE przyjmuje środki służące wspieraniu, koordynowaniu lub uzupełnianiu polityk krajowych (art. 6 TFUE);
- ponadto polityka w dziedzinie kontroli granicznych, azylu, imigracji oraz współpracy sądowej i policyjnej przestaje stanowić przedmiot odpowiedzialności na szczeblu międzyrządowym i wchodzi w zakres kompetencji UE.

Umacnianie demokracji

W Traktacie:

- potwierdzono trzy podstawowe zasady – równości obywateli (UE przestrzega zasady równości swoich obywateli, którzy są traktowani z jednakową uwagą przez jej instytucje, organy i jednostki organizacyjne (art. 9 TUE)), demokracji przedstawicielskiej (obywatele UE są reprezentowani bezpośrednio na szczeblu UE przez Parlament Europejski) oraz demokracji uczestniczącej (obywatele UE mają prawo brać udział w procesie podejmowania decyzji przez UE oraz wchodzić w interakcje z instytucjami UE, np. w drodze dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, których są członkami);
- wprowadzono inicjatywę obywatelską, która stanowi jedną z głównych nowości zawartych w Traktacie z Lizbony – obywatele w liczbie nie mniejszej niż milion mogą (pod pewnymi warunkami) zwrócić się do Komisji o przedłożenie wniosku (art. 11 TUE);
- nadano Kartie praw podstawowych charakter prawnie wiążącego dokumentu o takiej samej mocy prawnej jak Traktaty (art. 6 TUE);
- przyznano parlamentom narodowym większy wpływ na proces podejmowania decyzji w UE (art. 12 TUE);
- zwykłą procedurę ustawodawczą (dawną procedurę współdecydowania) uczyniono domyślną procedurą ustawodawczą, w ramach której Parlamentowi Europejskiemu jako współprawodawcy przyznano takie same uprawnienia jak Radzie (art. 294 TFUE);
- wprowadzono rozróżnienie między aktami ustawodawczymi a aktami o charakterze nieustawodawczym (decydujące znaczenie ma tutaj zastosowanie konkretnej procedury) (art. 297 TFUE);
- wprowadzono akty delegowane (art. 290 TFUE) i akty wykonawcze (art. 291 TFUE). Na mocy pierwszego z tych artykułów Komisja może przyjmować akty o charakterze nieustawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają akt ustawodawczy (w odniesieniu do elementów innych niż istotne). Na mocy zaś drugiego z nich ustanawia się ramy działania Komisji w dziedzinach, które dotychczas wchodziły w zakres stosowania procedury komitetowej.

Wystąpienie z UE

W Traktacie po raz pierwszy przewidziano formalną procedurę stosowaną w przypadku, gdy państwo UE pragnie wystąpić z UE (art. 50 TUE – negocjacje ze Zjednoczonym Królestwem na podstawie art. 50). Wielka Brytania wystąpiła z Unii Europejskiej i z dniem 1 lutego 2020 r. stała się państwem trzecim (państwem spoza UE).

Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007 (OJ C 306, 17.12.2007, pp. 1–271)

The Lisbon Treaty is largely inspired by the Treaty establishing a Constitution for Europe. The constitution had been intended to replace the EU's founding treaties with a single text. It was signed in Rome on 29 October 2004. To enter into force, the constitution needed to be ratified by all (the then) 27 EU countries (17 ratified). However, it was rejected by national referenda in France and the Netherlands in 2005.

In contrast, the Lisbon Treaty amends those treaties, just as the Amsterdam and Nice treaties had done. It incorporates the majority of the institutional and policy reforms the constitutional treaty had envisaged.

It was signed on 13 December 2007 and entered into force on 1 December 2009.

What is the aim of the Treaty?

It reforms how EU institutions operate and decisions are taken to make these suitable for an EU which had grown to 28 members after successive enlargements. It reforms the EU's internal and external policies and, by giving the European Parliament further legislative powers, ensures greater democracy in EU decision making.

Key points

Institutional changes

The European Parliament

- is now composed of representatives of the EU's citizens, not, as previously, of the peoples of the EU countries, thus establishing a stronger democratic link between Members of the European Parliament (MEPs) and the electorate;
- enjoys increased legislative powers through the use of the ordinary legislative procedure. The Lisbon Treaty extends this to 40 new policy areas, raising to 73 the total number where the Parliament and the Council adopt legislation on an equal footing;
- elects the European Commission President by a majority of its members;
- has a maximum number of 751 members.

The European Council

Consisting of heads of state or government, this gives the EU greater continuity and coherence. It is formally recognised as an EU institution that sets out the EU's general political directions and priorities.

It elects by majority vote a president for a once renewable 30-month mandate, replacing the previous 6-month rotating role.

The Council

It applies new majority voting rules when approving legislation. To secure a majority requires at least 55% of EU countries representing at least 65% of the EU's population. To block a proposal, at least 4 countries have to be against.

It meets in public when discussing and voting on draft legislation.

The European Commission

The President of the Commission is:

- chosen and elected based on the outcome of the European elections;
- responsible for the appointment of commissioners, the distribution of their portfolios and can request an individual commissioner to resign.

The Court of Justice of the EU

Its jurisdiction is extended to all EU policy areas except for the common foreign and security policy.

The European Central Bank (ECB)

The ECB is now formally recognised as an EU institution by being listed in Article 13 of the Treaty on European Union (TEU).

Common foreign and security policy

The treaty:

- establishes the new post of Commission vice-president and High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. The person chairs the foreign affairs council (Article 18 TEU);
- creates the European External Action Service, whose staff come from the Commission, Council and national diplomatic services;
- introduces a mutual defence clause whereby all EU countries must help each other/another EU country if it is under attack.

Other changes

EU policies

The previous pillar structure is replaced by a new distribution of competences:

- exclusive: areas where the EU alone legislates and member countries implement (Article 3 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU));
- shared: areas where EU countries can legislate and adopt legally binding measures if the EU has not done so (Article 4 TFEU);
- supporting: areas where the EU adopts measures to support, coordinate or supplement national policies (Article 6 TFEU);
- in addition, all policies on border controls, asylum, immigration and judicial and policy cooperation become an EU competence, instead of being an intergovernmental responsibility, as before.

Strengthening democracy

The treaty:

- confirms the 3 fundamental principles of democratic equality (the EU must observe the principle of the equality of its citizens, who shall receive equal attention from its institutions, bodies, offices and agencies (Article 9 TEU)), representative democracy (EU citizens are directly represented at EU level by the European Parliament) and participatory democracy (EU citizens have the right to participate in EU decisions and interact with the EU institutions, for example, through dialogue by means of civil society organisations in which they are members);
- introduces the citizens' initiative which is one of the major innovations of the Treaty of Lisbon by which not less than one million citizens (under certain condition) may invite the Commission to submit a proposal (Article 11 TEU);
- makes the Charter of Fundamental Rights legally binding and giving it the same legal value as the treaties (Article 6 TEU)
- gives national parliaments a greater say in EU decision making (Article 12 TEU);
- the ordinary legislative procedure (former co-decision) is now the default legislative procedure where the European Parliament is on an equal footing with the Council as co-legislator (Article 294 TFEU);
- introduces the distinction between legislative acts and non-legislative acts depending on their decision making-process (Article 297 TFEU);
- introduces delegated acts (Article 290 TFEU) and implementing acts (Article 291 TFEU). The former gives the Commission the power to adopt non-legislative acts of general application to supplement a legislative act (but not on essential elements). The latter provides a framework for the Commission's action in former comitology domains.

Leaving the EU

The treaty provides for the first time a formal procedure if an EU country wishes to withdraw from the EU (Article 50 TEU – Article 50 negotiations with the UK (The United Kingdom withdraws from the European Union and becomes a third country (non-EU country) as of 1 February 2020).

Link: <https://pracodawcy.pl/traktat-z-lizbony-the-treaty-of-lisbon/>

2. Procedura komitetowa / Comitology

W niektórych przypadkach akty prawne UE upoważniają Komisję Europejską do przyjmowania aktów wykonawczych, które określają warunki mające zagwarantować jednolite stosowanie określonych przepisów. Procedura komitetowa odnosi się do zestawu procedur, w tym spotkań

przedstawicieli komitetów, dzięki którym kraje UE mogą wypowiedzieć się w sprawie aktów wykonawczych.

Kiedy stosuje się procedurę komitetową?

Procedura komitetowa ma zastosowanie, gdy w akcie prawnym przyznano Komisji uprawnienia wykonawcze. Ten sam akt prawny przewiduje również, że Komisję ma wspierać komitet, kiedy określa ona środki w akcie wykonawczym.

Procedura komitetowa nie jest obowiązkowa w przypadku wszystkich aktów wykonawczych – niektóre z nich Komisja może przyjąć bez zasięgnięcia opinii komitetu (na przykład przy przyznawaniu dotacji nieprzekraczających pewnej kwoty).

Zasady funkcjonowania procedury komitetowej

Kiedy Komisja przyjmuje akty wykonawcze, zastosowanie ma jedna z następujących procedur:

- procedura sprawdzająca – stosowana szczególnie w odniesieniu do (i) środków o zasięgu ogólnym i (ii) środków o potencjalnie dużym oddziaływaniu (np. w dziedzinie podatków lub polityki rolnej)
- procedura doradcza – zazwyczaj stosowana dla wszystkich pozostałych środków wykonawczych.

Obie procedury wymagają, aby komitet składający się z przedstawicieli wszystkich krajów UE wydał formalną opinię (zazwyczaj w drodze głosowania) w sprawie środków proponowanych przez Komisję.

W zależności od rodzaju procedury opinie komitetu mogą być dla Komisji mniej lub bardziej wiążące.

Procedura sprawdzająca

- Jeżeli większość kwalifikowana (55 proc. państw członkowskich reprezentujących co najmniej 65 proc. ludności UE) głosuje za przyjęciem projektu aktu wykonawczego, Komisja musi go przyjąć.
- Jeżeli większość kwalifikowana głosuje przeciwko projektowi aktu prawnego, Komisja nie może go przyjąć.
- Jeżeli nie ma kwalifikowanej większości głosów za przyjęciem projektu aktu wykonawczego ani za jego odrzuceniem, Komisja może go przyjąć lub przedstawić jego nową, zmienioną wersję.

Procedura doradcza

- Komisja decyduje we własnym zakresie o tym, czy projekt aktu wykonawczego ma zostać przyjęty. Musi jednak w jak największym stopniu uwzględnić opinię komitetu.

Zasady funkcjonowania komitetów

Komitety procedury komitetowej są powoływane przez prawodawcę (Radę i Parlament Europejski albo samą Radę). W skład komitetów, którym przewodniczy urzędnik Komisji, wchodzi po jednym przedstawicielu z każdego kraju UE.

Każdy komitet ustala swoje procedury operacyjne w oparciu o wzór regulaminu wewnętrznego komitetów.

Odpowiednie działy Komisji przedkładają właściwym komitetom do zaopiniowania projekty aktów wykonawczych.

Posiedzenia większości komitetów odbywają się kilka razy w roku w siedzibie Komisji (zazwyczaj w Brukseli).

Przed każdym spotkaniem Komisja wysyła do organów krajowych zaproszenie, porządek obrad i projekt aktu wykonawczego. Po spotkaniu Komisja publikuje wyniki głosowania wraz ze skróconym sprawozdaniem z posiedzenia w rejestrze dokumentów procedury komitetowej.

Komisja publikuje corocznie sprawozdanie na temat pracy komitetów procedury komitetowej, w którym wyszczególnia podjęte przez nie działania w każdym obszarze polityki.

Komitet odwoławczy

Jeżeli Komisja nie może przyjąć zaproponowanego aktu wykonawczego (zwłaszcza w przypadku gdy komitet procedury komitetowej głosował za jego odrzuceniem), może skierować sprawę do komitetu odwoławczego.

Komitet odwoławczy funkcjonuje podobnie jak inne komitety procedury komitetowej: składa się z przedstawicieli krajów UE, ale o wyższym szczeblu reprezentacji. Przewodniczy mu Komisja i obowiązują go takie same zasady głosowania.

Za jego pośrednictwem kraje UE mogą przeprowadzić drugą dyskusję.

Jeżeli komitet odwoławczy wypowie się przeciwko projektowi aktu wykonawczego, Komisja musi zastosować się do tej decyzji.

Kontrola Rady UE i Parlamentu Europejskiego

Uprawnienia wykonawcze Komisji nie tylko podlegają kontroli rządów krajowych za pośrednictwem komitetów, lecz są także dodatkowo kontrolowane przez Parlament Europejski i Radę UE, które mają:

- prawo do informacji – Parlament Europejski i Rada są jednocześnie informowane o wszystkich działaniach zaproponowanych przez Komisję, które są omawiane w komitetach
- uprawnienia kontrolne – w przypadku gdy działania Komisji odnoszą się do aktu ustawodawczego przyjętego zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, Parlament Europejski lub Rada mogą zgłosić sprzeciw względem projektu aktu wykonawczego, gdy wykracza on poza zakres uprawnień Komisji określonych w pierwotnym akcie prawnym. W takim przypadku Komisja jest zobowiązana dokonać przeglądu projektu aktu wykonawczego w świetle tej opinii i zdecydować, czy zamierza go podtrzymać, zmienić lub wycofać.

Rejestr dokumentów procedury komitetowej

Rejestr dokumentów procedury komitetowej zawiera wykaz wszystkich komitetów ustanowionych w ramach procedury komitetowej, a także informacje ogólne i dokumentację z prac tych komitetów.

EU laws sometimes authorise the European Commission to adopt implementing acts, which set conditions that ensure a given law is applied uniformly. Comitology refers to a set of procedures, including meetings of representative committees, that give EU countries a say in the implementing acts.

When does comitology apply?

Comitology applies when the Commission has been granted implementing powers in the text of a law. The same law also stipulates that the Commission is to be assisted by a committee when defining the measures contained in the resulting implementing act.

Comitology is not compulsory for all implementing acts – some of which the Commission can adopt without consulting a committee (for example, when allocating grants under a certain amount).

How does comitology work?

When the Commission adopts implementing acts, 1 of the following procedures applies:

- examination procedure – used particularly for (i) measures with general scope and (ii) measures with a potentially significant impact (in areas such as taxation or agricultural policy)

- advisory procedure – generally used for all other implementing acts.

Both procedures require that a committee composed of representatives from all EU countries provide a formal opinion, usually in the form of a vote, on the Commission's proposed measures.

Depending on the procedure, committee opinions can be more or less binding on the Commission.

Examination procedure

- if a qualified majority (55% of EU countries representing at least 65% of the total EU population) votes in favour of the proposed implementing act, the Commission must adopt it
- if a qualified majority votes against the proposed act, the Commission may not adopt it
- if there is no qualified majority either for or against the proposed act, the Commission can either adopt it or submit a new, amended version.

Advisory procedure

- the Commission decides on its own whether to adopt the proposed act, but must 'take the utmost account' of the committee's opinion before deciding

How do committees work?

Comitology committees are set up by the legislator (Council and European Parliament or Council alone). They include 1 representative from every EU country and are chaired by a Commission official.

Each committee decides its operating procedures, based on standard committee rules of procedure.

Commission departments submit draft implementing acts to the responsible committees for an opinion.

Most committees meet several times a year in Commission premises (usually in Brussels).

Before each meeting, the Commission sends national authorities the invitation, agenda and draft implementing act. After the meeting, the Commission publishes the voting results and the summary record of the meeting in the comitology register.

The Commission publishes an annual report on the work of the comitology committees, which details their activities in each policy sector.

Appeal committee

If the Commission is prevented from adopting a proposed implementing act (particularly where the comitology committee voted against it), it can refer the case to the appeal committee.

The appeal committee functions in a similar way to the other comitology committees: it is made up of EU countries' representatives but at a higher level of representation. It is chaired by the Commission and follows the same voting rules.

It gives EU countries the opportunity to have a second discussion.

If the appeal committee rules against the Commission's proposed implementing act, the Commission must abide by its decision.

Scrutiny by EU Council and Parliament

In addition to EU member countries through the comitology committees, the Commission's implementing powers are also subject to supplementary checks by the European Parliament and EU Council, which have a:

- right of information – all proposed Commission actions discussed in the committees are simultaneously disclosed to Parliament and Council.

- right of scrutiny – where Commission actions relate to a legislative act passed by the ordinary legislative procedure, Parliament and/or Council can object to the proposed implementing act if it exceeds the Commission's powers defined in the initial act. The Commission is then obliged to review its proposed act in the light of this input and decide whether to maintain, amend or withdraw it.

Comitology register

The comitology register contains a list of all comitology committees, as well as background information and documents relating to the work of each committee.

Link: <https://pracodawcy.pl/procedura-komitetowa-comitology/>

3. Konferencja „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo pracowników w przemyśle. Prace wykonywane na wysokości, Działania w sytuacjach awaryjnych”, 15.04.2026, Sobin

W imieniu organizatorów zapraszam Państwa do udziału w konferencji pn. „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo pracowników w przemyśle. Prace wykonywane na wysokości, działania w sytuacjach awaryjnych”, która odbędzie się w dniu 15 kwietnia 2026 r. w godzinach 9:00–12:30 w Centrum Szkoleniowym Medyczno-Wysokościowym Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego KGHM Polska Miedź S.A. w Sobinie.

Wydarzenie organizowane jest przez Związek Pracodawców Polska Miedź, Jednostkę Ratownictwa Górniczo-Hutniczego KGHM Polska Miedź S.A. oraz Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu i wpisuje się w obchody Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy.

Konferencja będzie miała charakter praktyczny – program obejmuje zarówno wystąpienia ekspertów, jak i prezentację potencjału Centrum oraz pokaz działań ratowniczych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

W trakcie spotkania omówione zostaną m.in.:

- zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa pracy w przemyśle,
- prace wykonywane na wysokości oraz najczęstsze przyczyny wypadków,
- działania w sytuacjach awaryjnych,
- praktyczne rozwiązania chroniące przed upadkiem z wysokości.

Konferencja realizowana jest w ramach porozumienia o współpracy na rzecz upowszechniania wiedzy oraz działań prewencyjnych w obszarze bezpieczeństwa pracy, ochrony zdrowia i legalności zatrudnienia, zawartego pomiędzy partnerami reprezentującymi administrację publiczną i środowisko pracodawców.

Mamy nadzieję, że zechcą Państwo wziąć udział w tym wydarzeniu i przyczynić się do wymiany doświadczeń oraz wypracowania praktycznych wniosków, które mogą zostać wykorzystane w codziennej pracy.

Serdecznie zapraszamy do udziału w Konferencji. Udział w spotkaniu jest BEZPŁATNY.

Ze względów organizacyjnych uprzejmie prosimy o potwierdzenie udziału do dnia 13.04.2026 roku na formularzu zgłoszeniowym.

Liczba miejsc jest ograniczona!

W przypadku osób z niepełnosprawnościami prosimy o poinformowanie organizatora o swoich potrzebach. Umożliwi to przygotowanie odpowiedniej pomocy oraz zapewni sprawną obsługę spotkania.

Link: <https://pracodawcy.pl/konferenciasobin/>

4. Strefa samorządu Deloitte: Grupa VAT – niedocenione rozwiązanie w JST?

Po 3 latach funkcjonowania, ilość Grup VAT w Polsce przekroczyła niewiele ponad 50. W tej liczbie zawiera się również kilka Grup VAT utworzonych przez Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST). Choć statystyki nie wskazują na dużą popularność tego rozwiązania, w niektórych przypadkach może ono przynieść realne oszczędności podatkowe również w JST.

Czym jest Grupa VAT?

Grupa podatników powiązanych ze sobą finansowo, ekonomicznie oraz organizacyjnie, które zawarą umowę o utworzeniu Grupy VAT, mogą zgodnie z Ustawą o VAT utworzyć jednego podatnika VAT. Rozwiązanie to może znaleźć zastosowanie w szczególności w odniesieniu do podmiotów powiązanych z JST, które nie podlegają centralizacji VAT (np. spółki komunalne). Grupa VAT nabywa status podatnika VAT po jej zarejestrowaniu w Urzędzie Skarbowym.

Jakie skutki w VAT ma utworzenie Grupy VAT?

Grupa VAT jest traktowana jako jeden podatnik VAT, zarówno z perspektywy zewnętrznej – kontrahentów Grupy VAT (dostawców oraz klientów), jak i perspektywy wewnętrznej – członków Grupy VAT.

W rezultacie:

- czynności realizowane przez członków Grupy VAT na rzecz zewnętrznych kontrahentów traktowane są z perspektywy VAT jako realizowane przez jednego podatnika VAT, tj. Grupę VAT, a nie poszczególnych jej członków;
- czynności realizowane pomiędzy członkami Grupy VAT nie podlegają opodatkowaniu VAT, gdyż są to czynności wewnętrzne, realizowane w ramach jednego podatnika VAT (Grupy VAT).

Czy utworzenie Grupy VAT w JST jest korzystne?

Na tak postawione pytanie odpowiedź jak zazwyczaj brzmi: „to zależy”.

Po pierwsze trzeba wziąć pod uwagę, że „znika” opodatkowanie VAT przepływów wewnątrz Grupy VAT. Zatem tu mogą pojawić się oszczędności VAT. Ponadto brak opodatkowania transakcji wewnątrz Grupy VAT może mieć znaczenie w przypadku, jeśli przed jej powołaniem występowały trudności z ustaleniem wysokości wynagrodzenia między tymi podmiotami albo dochodziło do kwestionowania jego wysokości przez organy podatkowe.

Nie można przy tym zapomnieć, że brak opodatkowania VAT czynności dokonywanych przez członków Grupy VAT może jednak wpływać na wysokość prawa do odliczenia VAT od wydatków związanych z wydatkami Grupy VAT (np. dla zakupów związanych z całokształtem działalności). Tą kwestię trzeba uwzględnić przy kalkulacji finalnych rezultatów finansowych utworzenia Grupy VAT.

Powyżej wymieniliśmy jedynie kilka przykładowych aspektów, które należałoby wziąć pod uwagę przed utworzeniem Grupy VAT, aby ustalić czy warto jest sięgnąć po to rozwiązanie. W niektórych przypadkach „zysk” na jednych przepływach może bowiem zostać przewyższony przez „straty” na innych. Nie należy również zapominać o konieczności ustanowienia odpowiednich procedur rozliczeń na gruncie VAT tego podmiotu, gdyż tylko przedstawiciel Grupy VAT rozlicza się z Urzędem Skarbowym. Pozostali członkowie powinni natomiast przekazywać przedstawicielowi w odpowiednich terminach niezbędne dla tego celu dane.

Co dalej?

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że różne (czasem nieoczywiste) konsekwencje prawne i podatkowe utworzenia i funkcjonowania Grupy VAT nie zachęcały do szerokiego stosowania tego rozwiązania. W kontekście licznych problemów JST z ustaleniem odpowiedniego opodatkowania i odliczenia VAT dla świadczeń z podmiotami powiązаныmi,

Grupy VAT mogą zyskiwać jednak na popularności. Po odpowiedniej weryfikacji z perspektywy podatkowej i prawnej może być to bowiem rozwiązanie przynoszące JST realne korzyści oraz upraszczające rozliczenia VAT.

Link: <https://pracodawcy.pl/strefa-samorzadu-deloitte-grupa-vat-niedocenione-rozwiazanie-w-ist/>

5. Zielona rewolucja w prawie konsumenckim, czyli koniec z greenwashingiem - PARP

Dyrektywa 2024/825 fundamentalnie zmienia sposób, w jaki przedsiębiorcy mogą komunikować „ekologiczność” produktów i usług. Dla podmiotów, które rzetelnie podchodzą do transformacji ekologicznej, nowe przepisy mogą stać się narzędziem budowania przewagi konkurencyjnej. Eliminacja „ekościemy” wzmacnia wiarygodność solidnych strategii ESG, ułatwi porównywalność ofert i premiuje tych, którzy swoje cele środowiskowe opierają na realnych działaniach, mierzalnych wskaźnikach i przejrzystej komunikacji.

Komisja Europejska przeanalizowała „zielone” deklaracje dla szerokiej gamy produktów i stwierdziła że ok. 53% z nich jest niejasnych, mylących lub bezpodstawnych, a ok. 40% nie ma rzetelnego uzasadnienia – czytamy w wyjaśnieniach do opisywanego w artykule dokumentu (Dyrektywa 2024/825 „Empowering Consumers for the Green Transition”). Implementacja w Polsce dyrektywy o tzw. wzmacnianiu pozycji konsumentów w procesie zielonej transformacji ma zakończyć ten proceder. W Polsce UOKiK (Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta) już zaczął działać – coraz częściej słyszymy o karach za zielony marketing bez pokrycia.

W dobie rosnącej świadomości ekologicznej, deklaracje „eko”, „bio”, „wyprodukowany z poszanowaniem środowiska naturalnego” czy „neutralny węglowo” stały się potężnym narzędziem marketingowym w zdobywaniu przewagi konkurencyjnej i zaangażowanych środowiskowo konsumentów. Jednak brak precyzyjnych regulacji doprowadził do rozkwitu zjawiska greenwashingu (ekościemy). Odpowiedzią Unii Europejskiej jest Dyrektywa 2024/825, która radykalnie zmienia zasady gry na linii przedsiębiorca-konsument. Dyrektywa ta fundamentalnie zmienia sposób, w jaki przedsiębiorcy mogą komunikować „ekologiczność” produktów i usług, a polskie projekty nowelizacji ustawy o prawach konsumenta oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym mają te rozwiązania przenieść wprost na grunt krajowy. W praktyce oznacza to koniec ogólnikowych, nieweryfikowalnych haseł typu „przyjazny dla środowiska”, jeśli nie stoją za nimi twarde dowody, metodologie i nowe obowiązki informacyjne wobec konsumenta.

Implementacja dyrektywy 2024/825 w Polsce

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/825 z 28 lutego 2024 r. zmienia dwie kluczowe dyrektywy: 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach rynkowych oraz 2011/83/UE o prawach konsumentów, koncentrując się na ochronie przed greenwashingiem oraz na lepszym informowaniu o trwałości i możliwościach naprawy produktów. Państwa członkowskie, w tym Polska, muszą przyjąć przepisy wykonawcze do 27 marca 2026 r., a nowe regulacje mają być stosowane najpóźniej od 27 września 2026 r.

W Polsce implementacja wymaga nowelizacji przede wszystkim:

- ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym – poprzez rozszerzenie katalogu praktyk „czarnych” i doprecyzowanie definicji praktyk wprowadzających w błąd w odniesieniu do twierdzeń środowiskowych;
- ustawy o prawach konsumenta – m.in. w zakresie obowiązków informacyjnych o trwałości, naprawialności, a także o warunkach i ograniczeniach stosowania twierdzeń dotyczących przyszłych efektów ekologicznych.

Projekty nowelizacji (przedstawiane m.in. przez UOKiK i w opracowaniach prawniczych) zakładają wprowadzenie do prawa polskiego nowych definicji, odniesień do oznakowań

zrównoważonego rozwoju oraz odwołań do unijnych aktów szczególnych, takich jak projektowana dyrektywa w sprawie oświadczeń środowiskowych (Green Claims Directive) jako *lex specialis* dla szczegółowych metod weryfikacji roszczeń ekologicznych.

Nowa lista „czarnych praktyk”

Dyrektywa 2024/825 znacząco rozbudowuje załącznik I do dyrektywy 2005/29/WE, czyli listę tzw. „czarnych praktyk”, które są zakazane w każdych okolicznościach. Polskie projekty nowelizacji przenoszą te rozwiązania, tworząc nową listę działań, których przedsiębiorca nie będzie mógł stosować wobec konsumentów niezależnie od kontekstu, bez konieczności dowodzenia ich szkodliwości w konkretnym przypadku.

Działania niedozwolone:

1. Stosowanie ogólnych twierdzeń dotyczących środowiska. Zakazane będzie używanie haseł typu „przyjazny dla środowiska”, „zielony”, „eko”, „neutralny dla klimatu”, jeśli przedsiębiorca nie będzie w stanie wykazać sprawdzonej efektywności środowiskowej istotnej dla tego twierdzenia.
2. Eko-etykiety bez certyfikacji. Koniec z tworzeniem własnych, firmowych „znaczków jakości”, które sugerują zrównoważony charakter produktu, a nie są oparte na certyfikacji stron trzecich (opartej na badaniach) lub ustanowione przez organy publiczne.
3. Twierdzenia o neutralności emisyjnej oparte na offsetach. To jedna z najważniejszych zmian. Przedsiębiorca nie będzie mógł twierdzić, że produkt jest „neutralny dla klimatu” lub „ma ograniczony wpływ na środowisko” tylko dlatego, że kupuje kredyty węglowe (offsety), zamiast faktycznie samodzielnie zredukować emisje w procesie produkcji czy działalności.
4. Ekspozowanie wymogów prawnych jako przewagi. Zakazane będzie reklamowanie cechy produktu jako „ekologicznej korzyści”, jeśli jest ona po prostu wymogiem prawnym dla wszystkich produktów w danej kategorii (np. brak substancji toksycznej, która i tak jest zakazana prawem).

Kluczowe nowe „czarne praktyki” związane z greenwashingiem mają zatem na celu umożliwienie realnej oceny ekologiczności produktu bądź usługi konsumentowi, który nie jest ekspertem od ekologii, bądź nie ma wystarczającej wiedzy, by to zweryfikować. W projekcie polskiej nowelizacji zapowiadane są także dodatkowe „czarne praktyki” dotyczące reklamowania korzyści niemających związku z rzeczywistymi cechami produktu (np. „bezglutenowa” woda, w 100% pochodzi z recyklingu) oraz ekspozowania pseudo-certyfikatów lub oznaczeń eko, które mogą mylić konsumenta co do niezależności i wiarygodności oceny.

Rozszerzony katalog praktyk wprowadzających w błąd

Poza „czarną listą” dyrektywa 2024/825 modyfikuje ogólną definicję praktyk wprowadzających w błąd, w szczególności poprzez doprecyzowanie, że fałszywe lub sugerujące nieprawdziwe informacje co do cech środowiskowych, społecznych czy aspektów cyrkularnych produktu (trwałość, naprawialność, możliwość recyklingu) stanowią praktyki wprowadzające w błąd. Oznacza to, że nawet w braku zakazu „bezpośrednio z czarnej listy” dane twierdzenie może zostać zakwalifikowane jako nieuczciwe, jeżeli wprowadza konsumenta w błąd co do faktycznego wpływu produktu na środowisko.

Nowe regulacje obejmują w szczególności:

- twierdzenia dotyczące przyszłej poprawy wyników środowiskowych (np. „do 2030 r. będziemy neutralni klimatycznie”), które bez jasnych, obiektywnych, publicznie dostępnych i weryfikowalnych zobowiązań, środków i etapów realizacji będą traktowane jako wprowadzające w błąd; greenwashing pośredni bez jasnych, mierzalnych i publicznie dostępnych zobowiązań oraz bez regularnego harmonogramu ich wdrażania weryfikowanego przez niezależnych ekspertów;

- reklamy eksponujące nieistotne korzyści środowiskowe lub społeczne, które nie wynikają z realnych cech produktu, ale z ogólnej sytuacji rynkowej czy regulacyjnej (tzw. „irrelevant claims”);
- praktyki polegające na eksponowaniu pozytywnego wpływu ograniczonego fragmentu działalności (np. jedna „zielona” linia produktów), przy jednoczesnym pomijaniu istotnych negatywnych skutków głównego biznesu.

Unia Europejska chce także przywrócić się produktom, które psują się tuż po gwarancji lub po określonej z góry zadanej liczbie cykli użycia. Do praktyk wprowadzających w błąd zaliczono:

- Zatajanie informacji o ograniczonej trwałości. Jeśli oprogramowanie lub wada konstrukcyjna skraca życie produktu, a producent o tym wie, np. żarówki zaprojektowane na określoną liczbę godzin, pralki na określoną liczbę prań, czy drukarki na np. 5000 sztuk wydruków – musi o tym poinformować i nie może już w ten sposób projektować kolejnych produktów, np. przy użyciu mniej trwałej blachy, by urządzenia AGD stale się sprzedawały od nowa.
- Nakłanianie do wcześniejszej wymiany materiałów eksploatacyjnych. Przykładem są drukarki sugerujące wymianę tonera, mimo że ten jest jeszcze w połowie pełny – tzw. software blokujący po spełnieniu danego warunku np. liczba godzin działania urządzenia.
- Ukrywanie informacji o braku funkcjonalności przy użyciu zamienników. Blokowanie działania urządzenia po użyciu nieoryginalnych części lub akcesoriów (np. ładowarek, części zamiennych, tonerów) bez jasnej informacji o tym fakcie będzie uznane za praktykę nieuczciwą.

Polskie projekty nowelizacji przewidują uszczegółowienie tych przesłanek w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, tak aby UOKiK mógł łatwiej kwalifikować określone komunikaty marketingowe jako wprowadzające w błąd i wszczynać postępowania w sprawach naruszeń zbiorowych interesów konsumentów.

Nowe obowiązki informacyjne i weryfikacja celów ekologicznych

Dyrektywa 2024/825 nakłada na przedsiębiorców dodatkowe obowiązki informacyjne w obszarze trwałości produktów, możliwości naprawy oraz komunikowania twierdzeń środowiskowych, które muszą być poparte wiarygodnymi danymi. W szczególności w umowach zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, przedsiębiorca będzie musiał w sposób jasny, zrozumiały i dostępny przed zawarciem umowy przekazać m.in. informacje o przewidywanej trwałości produktu, dostępności części zamiennych i usług serwisowych oraz istnieniu funkcji zaprojektowanych w celu skrócenia życia produktu (np. ograniczenia aktualizacji oprogramowania).

W odniesieniu do twierdzeń ekologicznych i celów środowiskowych pojawiają się nowe wymagania:

- każde oświadczenie o neutralności klimatycznej, redukcji emisji, „zero waste”, „100% recyklingu” itp. będzie musiało być oparte na uznanej metodologii, takich jak uznane standardy oceny cyklu życia (LCA), oraz na danych, które są publicznie dostępne i możliwe do niezależnej weryfikacji;
- twierdzenia dotyczące przyszłych celów ekologicznych (np. „do 2028 r. redukujemy emisję o 50%”) będą wymagały przyjęcia wewnętrznie spójnych planów, wyznaczenia kamieni milowych, monitorowania postępów oraz aktualizacji informacji udostępnianych konsumentom przez zewnętrznych ekspertów;
- stosowanie oznakowań zrównoważonego rozwoju będzie dopuszczalne zasadniczo tylko wtedy, gdy opierają się one na systemie certyfikacji spełniającym unijne kryteria przejrzystości, niezależności i kontroli, co w praktyce wymusi weryfikację istniejących „znaków zielonych” na rynku i skatalogowanie tych rzetelnych i właściwych.

Projektowane przepisy krajowe przewidują, że w razie używania twierdzeń środowiskowych przedsiębiorca powinien:

- prowadzić dokumentację potwierdzającą prawdziwość oświadczeń (np. raporty środowiskowe, wyniki badań, certyfikaty, analizy i badania, często firm zewnętrznych – ekspertów w zakresie badań środowiskowych),
- zapewnić konsumentowi łatwy dostęp do tej dokumentacji, np. poprzez linki na stronie internetowej, kody QR na opakowaniu czy dedykowane sekcje z informacjami ESG, lub tak zwane ekopaszporty produktów i usług.

Informacja o gwarancji oraz naprawie przybierze zupełnie nowy charakter i formę:

- Zharmonizowany komunikat o komercyjnej gwarancji trwałości: Producenci, którzy oferują dłuższą gwarancję niż ustawowe 2 lata, będą mogli korzystać ze specjalnego, ujednoliconego w całej UE oznakowania. Ma to promować produkty wysokiej jakości.
- Wskaźnik naprawialności: Jeśli dla danego produktu (np. pralki, smartfona) istnieje wskaźnik naprawialności, sprzedawca musi go podać. Jeśli nie istnieje – musi poinformować o dostępności części zamiennych i instrukcji naprawy.

Weryfikacja twierdzeń ekologicznych będzie wymagała zaangażowania ekspertów i badaczy naukowych oraz zakotwiczenia w danych statystycznych. Każde twierdzenie ekologiczne będzie musiało być oparte na dowodach naukowych. Przedsiębiorca będzie zobowiązany do:

- weryfikacji całego cyklu życia produktu (LCA – Life Cycle Assessment) z wykorzystaniem sprawdzonych narzędzi i danych statystycznych oraz źródłowych;
- udostępniania danych i sposobie ich pozyskania, na podstawie których sformułowano wniosek o „ekologiczności”;
- korzystania z systemów certyfikacji zgodnych z normami ISO lub oficjalnymi systemami (np. EU Ecolabel).

Konsekwencje dla przedsiębiorców

Nowe regulacje oznaczają istotny wzrost ryzyka prawnego i reputacyjnego dla przedsiębiorców wykorzystujących komunikację środowiskową jedynie jako element strategii marketingowej bez zakotwiczenia w realnych zdarzeniach biznesowych.

Po pierwsze, rozszerzenie katalogu „czarnych praktyk” i praktyk wprowadzających w błąd ułatwi organom takim jak UOKiK wszczynanie postępowań, nakładanie kar finansowych, żądanie usunięcia skutków naruszeń (np. korekty kampanii, wycofania oznakowania) oraz publikowania decyzji, co może mieć dotkliwe skutki wizerunkowe.

Po drugie, implementacja dyrektywy 2024/825 wiąże się z rozwojem mechanizmów dochodzenia roszczeń przez konsumentów, w tym reprezentatywnych powództw zbiorowych na podstawie dyrektywy 2020/1828, co ułatwi dochodzenie odszkodowań za greenwashing także przez organizacje konsumenckie i NGO.

Po trzecie, projektowana dyrektywa Green Claims przewiduje dodatkowe sankcje za nieuczciwe oświadczenia środowiskowe, w tym możliwość nakładania kar sięgających kilku procent rocznego obrotu oraz wykluczania z zamówień publicznych, co jest szczególnie istotne dla firm działających na rynku B2G (Business-to-Governance).

Z perspektywy zarządzania zgodnością przedsiębiorcy będą musieli:

- przeprowadzić przegląd wszystkich komunikatów marketingowych i oznakowań pod kątem zgodności z nowymi definicjami greenwashingu;
- wdrożyć wewnętrzne procedury weryfikacji twierdzeń środowiskowych (compliance, ESG, prawnicy, specjaliści ds. środowiska, audytorzy środowiskowi),
- zintegrować dane środowiskowe, raportowanie ESG oraz komunikację marketingową tak, aby wszystkie oświadczenia w reklamach, na opakowaniach i w kanałach cyfrowych były spójne z dowodami oraz z planami transformacji ekologicznej

przedsiębiorstwa (szczególnie dużym wyzwaniem będzie udowodnienie stwierdzeń typu fair trade czy spełniania innych celów SDGs w kampaniach wizerunkowych).

Nowe przepisy to fundamentalna zmiana w strategii marketingowej i operacyjnej firm.

Ryzyka i wyzwania

Ryzyka i wyzwania dla przedsiębiorców wyłącznie bazujących na strategiach komunikacji prośrodowiskowej wizerunkowo bez poparcia w działaniach ekologicznych są następujące:

1. Wysokie kary finansowe. Podobnie jak w przypadku RODO czy dyrektywy Omnibus, za stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych grożą kary do 10% obrotu rocznego, nakładane przez Prezesa UOKiK.
2. Konieczność audytu komunikacji. Firmy muszą przejrzeć wszystkie opakowania, strony internetowe i spoty reklamowe pod kątem usunięcia zakazanych haseł (np. „carbon neutral”).
3. Zmiana łańcucha dostaw. Aby móc legalnie używać eko-twierdzeń, producenci będą musieli wymusić na dostawcach dostarczanie precyzyjnych danych o śladzie węglowym.
4. Ryzyko reputacyjne i „greenhushing”. Obawa przed karami może doprowadzić do zjawiska greenhushingu – firmy będą bały się mówić o swoich realnych osiągnięciach ekologicznych z obawy przed błędną interpretacją przepisów.

Szanse

Z kolei przedsiębiorcy, którzy od lat stawiają na realną trwałość i transparentność, zyskają przewagę konkurencyjną. Rynek zostanie „oczyszczony” z podmiotów, które konkurowały jedynie pustymi hasłami marketingowymi. Dla podmiotów, które rzetelnie podchodzą do transformacji ekologicznej, nowe przepisy mogą stać się narzędziem budowania przewagi konkurencyjnej; eliminacja „ekościemy” wzmacnia wiarygodność solidnych strategii ESG, ułatwi porównywalność ofert i premiuje tych, którzy swoje cele środowiskowe opierają na realnych działaniach, mierzalnych wskaźnikach i przejrzystej komunikacji.

Podsumowanie i dalsze kroki

Dyrektywa 2024/825 to dopiero początek. Rosnąca troska o zdrowie środowiskowe mieszkańców Unii Europejskiej generuje rozwój proekologicznych technologii niwelujących najważniejsze zagrożenia środowiskowe. Akty jak ten, omawiany w artykule, dają wyraźny sygnał iż należy przejść od deklaracji do czynów. Wraz ze wzrostem konsumeryzmu, koszty korzystania ze środowiska będą rosły, a co za tym idzie – będzie je trzeba rzetelnie rozliczać. Poza opisanymi w artykule efektami dla przedsiębiorców, dyrektywa ta z pewnością podniesie rangę ekspertów ochrony środowiska i firm doradczych oferujących usługi, które pozwalają korzystanie ze środowiska rzetelnie i skrupulatnie rozliczać. Można liczyć na dynamiczny rozwój oprogramowania w tym zakresie i wykorzystanie AI na rzecz realizacji postanowień dyrektywy. Przedsiębiorcy powinni już teraz rozpocząć audyt swoich komunikatów marketingowych oraz procesów projektowania produktów pod kątem ich trwałości. Czasu zostało niewiele.

dr Katarzyna Jadwiga Michniewska – ekonomista środowiskowy

Link: <https://pracodawcy.pl/zielona-rewolucja-w-prawie-konsumenckim-czyli-koniec-z-greenwashingiem-parp/>

6. Innowacje, ulgi i dotacje KPMG - Rozwój OZE

Nowy nabór wniosków na wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie budowy lub przebudowy instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej i energii cieplnej, instalacji do produkcji paliw alternatywnych z OZE wraz z możliwością wsparcia magazynów energii działających na potrzeby danego źródła OZE oraz

infrastruktury umożliwiającej przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, ciepłowniczej lub gazowej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił nabór wniosków na wspieranie realizacji przedsięwzięć w zakresie budowy lub przebudowy instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do wytwarzania energii elektrycznej i energii cieplnej, instalacji do produkcji paliw alternatywnych z OZE wraz z możliwością wsparcia magazynów energii działających na potrzeby danego źródła OZE oraz infrastruktury umożliwiającej przyłączenie do sieci elektroenergetycznej, ciepłowniczej lub gazowej. Budżet programu to 300 mln zł. Wnioski można składać do 30 kwietnia 2026 r.

Informacje o programie:

W dniu 30 stycznia 2026 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej otworzył nabór wniosków na dofinansowanie inwestycji, które przyczynią się do rozwoju OZE.

Dla kogo:

Przedsiębiorcy.

Na co:

- Na budowę, przebudowę, modernizację i rozbudowę odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania biometanu wraz z przyłączeniem do sieci gazowej.
- Na budowę lub rozbudowę odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła z biogazu wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci, w tym z infrastrukturą umożliwiającą wykorzystanie ciepła wytworzonego w skojarzeniu.

Alokacja naboru:

Budżet naboru wynosi do 300 mln zł.

Rodzaje wsparcia (obligatoryjne jest finansowanie przedsięwzięcia łącznie z trzech poniższych źródeł):

- Dotacja

Intensywność dofinansowania: do 39,06% kosztów kwalifikowanych.

- Pożyczka preferencyjna
 - Intensywność dofinansowania: co najmniej 40,65% kosztów kwalifikowanych; w przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” co najmniej 34,56% kosztów kwalifikowanych,
 - Umorzenie: brak,
 - Oprocentowanie pożyczki: 0%,
 - Okres finansowania: nie dłużej niż 15 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej,
 - Karencja w spłacie rat kapitałowych: do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków).
- Pożyczka na warunkach rynkowych (nie stanowiąca pomocy publicznej)
 - Intensywność dofinansowania: 20,29% kosztów kwalifikowanych; w przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „project finance” do 17,25% kosztów kwalifikowanych,
 - Umorzenie: brak,
 - Oprocentowanie pożyczki: Oprocentowanie na poziomie stopy referencyjnej ustalonej zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych;

odsetki z tytułu oprocentowania spłacane na bieżąco w okresach kwartalnych, pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków,

- Okres finansowania: nie dłużej niż 15 lat liczone od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty kapitałowej,
- Karencja w spłacie rat kapitałowych: do 12 miesięcy liczone od daty zakończenia projektu (daty zakończenia kwalifikowania wydatków).

Wnioski należy składać do 30 kwietnia 2026 r.

Link: <https://pracodawcy.pl/innowacje-ulgi-i-dotacje-rozwoj-oze/>

7. ESG Start dla Firm PFR. Uporządkuj kwestie ESG w swoim MŚP.

ESG przestaje być tematem „dla dużych” firm. Nawet jeśli Twoja firma formalnie nie podlega jeszcze obowiązkowi raportowania, realia rynkowe już się zmieniły. Wymogi łańcuchów dostaw, oczekiwania instytucji finansowych oraz zmiany regulacyjne (w tym pakiet Omnibus) powodują, że MŚP muszą działać wcześniej, nie później. To kwestia dostępu do kontraktów, finansowania i stabilnego rozwoju.

Polski Fundusz Rozwoju przygotował warsztaty „Strategia raportowania ESG dla MŚP”, aby w praktyczny sposób przeprowadzić firmy przez cały proces: od zrozumienia wymogów, przez analizę istotności, aż po przygotowanie gotowego raportu w standardzie VSME. To nie teoria. To warsztatowa praca nad dokumentem, który realnie wykorzystasz w organizacji!

ESG jako standard współpracy biznesowej

Coraz częściej to nie przepisy, lecz rynek wymusza działania w obszarze ESG. Duże firmy objęte CSRD już dziś zbierają dane od swoich dostawców, banki analizują ryzyka klimatyczne i społeczne przy ocenie zdolności kredytowej, a inwestorzy oczekują przejrzystych informacji o wpływie organizacji na środowisko i otoczenie społeczne. Brak uporządkowanych danych ESG może oznaczać utratę kontraktów, trudniejszy dostęp do finansowania lub słabszą pozycję negocjacyjną.

Prowadzisz lub pracujesz w MŚP? ESG dotyczy także Twojej firmy

Zmiany regulacyjne i oczekiwania rynku sprawiają, że przygotowanie strategii ESG staje się dziś elementem odpowiedzialnego i konkurencyjnego zarządzania firmą – dlatego warsztaty „Strategia raportowania ESG dla MŚP” pomogą Ci przejść od wiedzy do gotowego, praktycznego dokumentu.

Podczas 9 godzin praktycznych zajęć:

- uporządkujesz wiedzę o aktualnych i planowanych regulacjach (w tym Omnibus),
- poznasz standard VSME i jego zastosowanie w MŚP,
- nauczysz się identyfikować kluczowe obszary ESG w swojej organizacji,
- dowiesz się, jak podejść do obliczania śladu węglowego

Prowadzący: warsztaty prowadzi zespół ekspertów z wieloletnim doświadczeniem w ESG, m.in. Agnieszka Orłowska – liderka i praktyk z ponad 25-letnim doświadczeniem w obszarze zrównoważonego rozwoju.

Dla kogo? Warsztaty są idealne dla właścicieli, menedżerów oraz specjalistów odpowiedzialnych za ESG, raportowanie, ochronę środowiska, finanse lub relacje inwestorskie w organizacji.

Informacje o warsztatach

Koszt za jednego uczestnika: 1690 zł netto (2078,70 zł brutto) za pełny cykl 9 godzin szkolenia.

Zapisy trwają: do 14 kwietnia.

Link: <https://pracodawcy.pl/esg-start-dla-firm-pfr-uporzadkuj-kwestie-esg-w-swoim-msp/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska; Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego KGHM Polska Miedź S.A. oraz Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu; Deloitte Polska (Deloitte Touche Tohmatsu Limited); Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Enterprise Europe Network; KPMG (KPMG Sp. z o.o.); Polski Fundusz Rozwoju S.A.